

Ljusare tider

Torsdag den 22 december är det årets mörkaste dag. Men sen ljusnar det som fotograf Kjell E Lundberg fångade med sin kamera. Tippstarenen vandrar mot ljusare tider!

Sarkasvaara – den nya vattentäkten

sid 2

*Fritidsgård
i Gällivare*

sid 5

*Gällivares nya
kommunfullmäktige*

sid 6-7

*Krafter i
Nobeludden*

sid 4

Sarkasvaara – den nya vattentäkten

Det finns saker i vår vardag som vi tar som helt självklara. En av dessa saker är vatten ur våra kranar. De senaste åren har det dock varit en intensiv debatt om kvalitén på vårt vatten. Vid den senaste utfrågningen av kommuninvånarna ansåg 65 % att kvalitén på dricksvattnet var dåligt/mycket dåligt. Tekniska kontoret har arbetat hårt med att få fram nya vattentäkter. De har kommit fram till att Sarkasvaara har den bästa kvalitén på vatten. Kommunfullmäktige har under hösten sagt ja till Sarkasvaara. LKAB skrev efter beslutet en skrivelse till kommunen där de redovisade invändningar mot beslutet.

Lage Backe vid tekniska kontoret har varit ansvarig för att ta fram ett underlag för politikerna. Han är mycket nöjd över den goda kvalitén på vattnet från Sarkas-

vaara. En grundvattentäkt innebär att vattnet genom grusåsen blir ordentligt filterrad. Det blir ingen bakterietillväxt och vattnet håller en jämn temperatur ca +2 till +6 grader. Livsmedelsverkets krav uppfylls som råvatten och det går inte att hitta bättre vatten, säger Lage Backe. Han jämför med Kirunaborna som får sitt vatten från Torneälven. Det är avsevärt skillnad på en ytvattentäkt och grundvattentäkt.

Det kommer dock att krävas ca en mil rör och pumpanläggningar invid Sarkasvaara. Vassara vattenverk kommer att byggas om och Harträsk blir reservvattentäkt. Totalt kommer det att kosta 33 miljoner kronor.

Arbetsgrupp med LKAB

Kommunstyrelsen beslöt med anledning av LKAB:s skrivelse att tillsätta en arbetsgrupp med representanter från

tekniska kontoret, miljökontoret och LKAB. Ledamöterna i arbetsgruppen blir Lage Backe och Bengt Nåmark från tekniska kontoret, Håkan Gustafsson från miljökontoret samt Anders Lundqvist från LKAB. Deras uppdrag är att aktivt följa projektet.

Vad händer nu?

Gällivare kommun kommer att inlämna en ny ansökan till vattendomsstolen. Markför-

Lage Backe är nöjd över vattnet som försar ur provledningarna vid Sarkasvaara.

värvet med ASSI/Domän skall vara klart till vattendomsstolens förhandlingar som beräknas bli i månadsskiftet februari/mars 1995. Lage Backes förhoppning är att tätortens innevånare får under 1996 njuta av kalkkällvattnet under kontrollerade former.

Lage Backe och Arne Björnfot vid tekniska kontoret ser fram emot 1996 när tätortens innevånare får vattnet från Sarkasvaara.

Vad händer i Nattavaara och Kaitumområdet?

Landsbygden glöms ofta bort i massmedia. Kommunbladet kommer därför att berätta om vad som händer i Nattavaara och Kaitumområdet.

Tyck till om langning och drogmissbruk

Kommunbladet kommer under 1995 att öppna spalterna för dina synpunkter i aktuella frågor.

Vi startar med den aktuella diskussionen om langning och drogmissbruk. Tyck till genom att skriva till Kommunbladet Lars Israelsson 982 81 Gällivare eller ring 0970-18115.

I Gällivare trakter...

Nu är det åter igen dags att visa de 41 personer som ska företräda dig i kommunfullmäktige. Den här gången har vi också tagit med alla de förtroendevalda som sitter i nämnder och styrelser. Det är inte lätt att hänga med i den kommunala kvarnen när ett ärende börjar sin vandring från idé till beslut. Vi försöker dock visa att det inte är så svårt. 200 ungdomar i Gällivare har under hösten skrivit på en namnlista om en fritidsgård i Gällivare. Nu har deras idé börjat sätta spår i den kommunala kvarnen. Läs på sidan 5 om historien om hur kravet om en fritidsgård i Gällivare behandlas av politiker, tjänstemän, föreningar och ungdomarna själva.

Jag måste nog säga ärligt att de flesta frågor som jag får kring Kommunbladet är mina bakrecept. Första gången var det premiär för en skapelse som fick namnet Kirunaskorpan. Den här gången vill jag ta upp ett av mina julminnen. Min mormor bakade alltid anisbröd dagarna före jul och det är nog doften från anisbrödet som jag kommer ihåg. Varsågod och pröva på att baka ca 35 anisbröd.
 0,5 liter mjölk
 100 gr margarin
 50 gr jäst
 1 ägg
 1,5 dl socker
 1/2 tsk salt
 2 msk anis
 13 dl vetemjöl
 2 pkt kokosfett
 Smält margarinet och håll i

mjölken. Blandningen skall ha en temperatur på 37 grader. Smula jästen i degbunken. Tillsätt socker och salt. Rör tills jästen har löst sig. Tillsätt mjölkblandningen och kryddan. Blanda ner nästan allt mjöl och arbeta degen blank. Låt degen jäsa till dubbel storlek.

Tag upp degen på bakkbordet och arbeta den smidigt. Kavla ut till en stor kaka ca 1/2 cm tjock. Sporra ut kammar ca 8 cm långa. Smält fett till flottyrkokningen. Prova med en liten degbit att temperaturen är den rätta. Brödet skall genast stiga till ytan och snabbt få färg. Låt brödet rotera under flottyrkokningen. Lägg bröden på hushållspapper så att fett rinner av. Rulla dem sedan i socker

Det finns ibland fotografier

som fångar ögonblicket. Åke Johansson från Malmerget var vid statyn "Same" en vinterdag. Han tog bilden av samnen i en vacker snöskrud. Bilden får bli min hälsning till ett Gott Nytt '95.

Lars Israelsson

Vårt att veta när snön kommer och skall tas bort

Snön kommer och snösvängen med den. Vi kommer att prioritera snöröjningen på huvudleder och vägar till bostadsområden.

Däremot blir det en lägre service-nivå för bostadsområden eftersom snöröjningen kostar en hel del för kommunen.

SNÖRÖJNING

kan ske med: Bil - Hyvel - Traktor.

SNÖPLOGNING

sker i direkt samband med snöfall när en viss mängd har fallit.

ISRIVNING

görs i första hand på genomtrafikvägar när vägen har blivit spårig och ojämn. Bostadsområden kommer i andra hand och tages så sent på vintern som möjligt. Eftersom den snö som samlas vid vägkanten är sammanpackad och tung öppnas samtliga infarter.

SANDNING

sker i första hand av gång och cykelbanor, trafikplatser samt branta backar. Hel sandning sker vid extrem halka.

FASTIGHETSÄGARNA

kan hjälpa snösvängen genom att inte köra ut snö från tomtmark till gatan eller på plogkarmen.

PARKERING

för att underlätta snösvängen är det angeläget med att anvisningarna för parkering följes. OBS! att datumzon för parkering gäller inom tätorterna.

SKADOR

kan tyvärr inträffa vid snöröjning. Det händer att fordonen och maskinerna orsakar mindre skador på brevlådor, staket m.m. Skulle något sådant inträffa bör fastighetsägaren med det snaraste meddela Gällivare kommuns felanmälan tfn 182 13, så att skadan åtgärdas.

Konsumentrutan

Regler för öppet köp och bytesrätt

Ångervecka gäller ej vid köp i butik. Det gäller endast vid hem- och telefonförsäljning.

Öppet köp är ingen självklar rättighet enligt lag, det vill säga att få lämna tillbaka en vara och få pengarna igen även om om många butiker tillämpar det. För att slippa onödigt besvär och om du är tveksam när du köper - begär öppet köp. Se till att det blir påskrivet på kvittot när du senast ska återlämna varan, så att inga oklarheter uppstår mellan parter vad som gäller.

Bytesrätt innebär att du kan

lämna tillbaka varan och välja en annan vara eller att få ett tillgodokvitto - men alltså inte pengar direkt.

Felaktig vara har du alltid rätt att klaga på under två år från köpetillfället, oavsett om du har fått garanti eller inte. Säljaren har följande ansvar när han säljer varan till dig:

- varan får inte vara skadat eller felaktig
- varan skall fungera på det sätt som säljaren påstår
- varan skall tåla normalt slitage och normal skötsel

- varan får ej vara farlig ur hälso- och säkerhetssynpunkt
- varan skall levereras inom avtalad tid

Spara alltid kvittot!

Gott Nytt År önskar
Berit Haapaniemi

Berit Haapaniemi, konsumentvägledare

Aktuellt om miljön

Nu börjar avfallsplanen ta form. I början av februari skall miljöstationer för hushållens miljöfarliga avfall uppföras i Gällivare/Malmberget.

I miljöstationerna får vi lämna spilloljor, färgrester, lösningsmedel och annat miljöfarligt avfall. Alla flaskor, dunkar och burkar som lämnas skall vara tydligt märkta för att underlätta klassificering av avfallet. Om burkens eller flaskans originalbeteckning är tydlig kan den lämnas utan åtgärd.

Spilloljan lämnas antingen i speciell tank, eller så ställer man ned dunken i en s.k. ADR-låda som finns inne i stationen. Burkar och flaskor med lösningsmedel ställs ned i

ADR-lådan. Övrigt miljöfarligt avfall ställs upp på hyllorna där kemikunnig personal senare omhändertar detta. Det kommer att finnas information om hur man skall göra inne i stationen Personalen på bensinstationen hjälper gärna till om det finns oklarheter.

Återvinningsgårdar

Återvinningsgårdar kommer också att uppföras där vi kan samla in glas i glasigloos och papper i speciella containers. Dessa anläggningar får symbolisera gryningen på framtidens miljötänkande i avfallsarbetet.

Öppet hus den 18 februari
Planeringen för Öppet hus i och vid kommunhuset är i full gång. Den kommer att gå i Vattnets och Miljöns tecken.

Tekniska kontorets personal skall ge Öppet hus en personlig prägel genom specifik konstnärslusta, arkitektur och nyskaparanda i konstverken.

Miljörevision

GVA-avdelningen (Gatu-Vatten-Anläggningsavdelningen) är en av de avdel-

ningar som syns och märks mest så vi skall föregå med gott exempel.

Vi kommer att göra en miljörevision inom avdelningen. Det innebär att vi ser över produkter och maskiner vi använder och där vi sanerar bort det miljöfarliga där det är möjligt.

Lars Tano, projektledare

Mannen från provinsen

Krafter i Nobelnatten

Jag har sett tre TV-program i kväll: Stjärnornas Krig, Tutti Frutti och Nobelfesten.

Litteraturpristagaren Oes son heter Hikari. Han är utvecklingsstörd. Och kompositör. När han fick träffa den svenske dirigenten Herbert Blomstedt strök han sig med armen över huvudet av upphetsning. Hikari ligger etta på försäljningslistorna i Japan med sin musik.

I den lilla hamnstaden Lyme-Regis i England konserterar varje sommarkväll ortens rödjacksklädda brassband på strandpromenaden. Vid slutnumret byter man dirigent och en liten mongoloid herre kommer fram och dirigerar marschen ur "Dessa fantastiska män med sina flygande maskiner."

Vid den här tiden på året brukar alltid Gällmalaget gästa det vi förr kallade "vårdhemmet". Jag minns Kangas, en av de som bodde där som alltid kom fram och sjöng "Hälsa dom därhemma" i f-dur...

Vad är det för kraft som gör att Hikari, Kangas och deras engelske vän hittar rätt i just musiken, när allt annat är så svårt för dem?

I programmet Tutti Frutti klär människor av sig litegrann. En del förfasas, en del blir ilska, en del gäspar över fenomenet. Ikväll var den kvinnliga tävlingsdeltagaren från Ängelholm (tror jag). Hon var i fyrtio-års åldern, hette Mary och såg oerhört besvärad ut hela tiden, utom när det var dags att ta av sig kläderna. Då sken hon liksom upp och gjorde det hon skulle betydligt mer övertygande än när det skulle kastas pil eller gissas på ljud.

Vad är det som fått henne att ställa upp i ett sådant här program. Definitivt inte bara pengarna! Vad är det för krafter som drar oss åt olika håll?

Under hela åttiotalet har vi bara talat om en enda styrande kraft, den ekonomiska. Och visst är väl den oerhört viktig, men den är inte den enda! Fixeringen kring ekonomin har varit så total att vi glömt att det faktiskt finns andra krafter som påverkar vår väg i livet: Skaparkraften, viljan att bli älskad och viljan att älska, men också förstörelselusten, likgiltigheten och hatet är några av de många krafter som förutom ekonomin styr våra liv.

Att börja dissekera det hela är kanske bara att spilla tid och jag

menar inte att man skall gräva ned sig i kvasifilosofiskpsykologiska resonemang, men nog är det märkligt hur vi klamrar oss fast vid ekonomin som det enda betydelsefulla trots att nyheterna om Bosnien, Flinck, Quick och Stureplan så tydligt visar att det finns andra trådar i marionettkorset.

I Doktor Glas säger Hjalmar Söderberg: "Man vill bli älskad, i brist därpå beundrad, i brist därpå fruktad, i brist därpå avskydd och föraktad. Man vill ingiva människorna någon slags känsla. Själens ryser inför tomrummet och vill kontakt till vad pris som helst."

I det tredje TV-programmet - Stjärnornas Krig, lär sig Luke Skywalker att använda kraften rätt, att inte bli som lord Darth Vader, den mörka fursten. Och det är när han kopplar bort datorerna och lyssnar till känslorna som han lyckas pricka dödsstjärnans ömtåliga punkt; den exploderar och Luke räddar rebelerna.

Ge akt på krafterna, glöm inte bort dem. De finns hos oss i vår vardag - mellan Domus och Systembolaget, i Swanparken och på Norra Kungshallén,

May the force go with you!

Svante Lindqvist

Fritidsgård i Gällivare - en lektion i kommunal demokrati

I höstas skrev över 200 ungdomar på namnlistor om en fritidsgård i Gällivare. Vad har hänt med namnlistorna när de lämnades till kommunen? Kommer ungdomarna att få en fritidsgård? Kommunbladet har gjort en enkel skiss om hur denna fråga behandlas av kommunens tjänstemän och politiker.

3. Kommunrådet skickar namnlistorna till kultur-, och fritidsnämnden

4. Kultur- och fritidschef Lars-Erik Johansson ber Ungdomsrådet om deras synpunkter. De anser att det är av stor vikt att en fungerande fritidsgård uppkommer i Gällivare

2. De uppvakter kommunalrådet Gunborg Engman-Ericson och överlämnar alla namnlistorna

1. Årskurs 9b vid Sjöparksskolan samlar in namn för en fritidsgård i Gällivare

5. Lars-Erik Johansson är tillsammans med fritidsgårdschefen Ewa Spets positiv till att öppna en fritidsgård i Gällivare

9. Det är många som vill att det öppnas en fritidsgård i Gällivare. En fritidsgård för upp till femton år.

6. En arbetsgrupp på 8 ungdomar och 3 vuxna utformar förslag över att öppna en fritidsgård i Gällivare. Om kommunen driver verksamheten kostar det 650 000 kr och om UNF-Ungdomens Nykterhetsförbund gör detta blir kostnaden 400 000 kr

8. Kommunfullmäktige har ännu inte behandlat ärendet om en fritidsgård i Gällivare

7. Kultur- och fritidsnämnden behandlar frågan om en fritidsgård i Gällivare

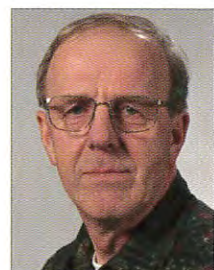
Kommunfullmäktigeledamöter 1995 - 1998

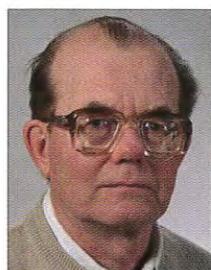
Antero Ijäs (m)
Gällivare tel 0970-17222

Ingrid Josefsson (m)
Nilivaara 0975-21053

Lars Landström (m)
Dokkas 0975-20100

Sten Yngström (m)
Malmberget 0970-31010

Britt Inger Wallgren (s)
Ullatti 0975-30144

Alf Åhl (s)
Gällivare 0970-13915

Birgitta Gidblom (s)
Gällivare 0970-14819

Folkpartiet
LIBERALERNA

Mårten Hansson (fp)
Malmberget 0970-23901

Christer Edlund (s)
Malmberget 0970-22148

Lars Engman (s)
Hakkas 0975-15198

Laila Furskog (s)
Gällivare 0970-10409

Valborg Fälholm (s)
Gällivare 0970-12373

Sven-Erik Nilsson (v)
Koskullskulle 0970-30150

Bengt Anderman (v)
Malmberget 0970-24617

Botolf Brandebo (v)
Gällivare 0970-11538

Stig Eriksson (v) Malmberget
0970-23287

Klas Holmgren (s)
Gällivare 0970-16731

Roland Holmgren (s)
Malmberget 0970-23739

Lena Israelsson (s)
Koskullskulle 0970-30506

Peter Larsgren (s)
Gällivare 0970-13411

Ronny Liljeholm (s)
Koskullskulle 0970-30136

Karin Gütthlein (v)
Malmberget 0970-21518

Ove Haarala (v)
Malmberget 0970-20617

Viola Nilsson Vaara (v)
Malmberget 0970-24227

Hjärdis Nilsson (v)
Malmberget

Jeanette Nilsson (v)
Koskullskulle 0970-30011

Gunnar Lundgren (s)
Malmberget 0970-21743

Agneta Olsson (s)
Malmberget 0970-20878

Tage Palo (s) Gällivare
0970-15543

Kerstin Pettersson (s)
Malmberget 0970-21934

Margareta Pohjanen (s)
Gällivare 0970-14929

Inga-Britt Vennström (mp)
Hakkas 0975-10312

Åsa Aronsson (mp)
Gällivare 0970-16400

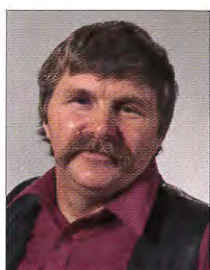
centern

Gun Hug Niemi (c)
Malmberget 0970-20036

Ulf Renberg (s)
Gällivare 0970-16729

Inge Strande (s)
Vettasjärvi 0975-60022

Christin Tallberg (s)
Malmberget 0970-23706

Iris Törn Lind (s) Hakkas
0975-10162

Lilian Wärynen (s)
Hakkas 0975-10163

Ivan Sörblom (gfd) Gällivare
0970-10992

Sten Hansson (apk)
Gällivare 0970-14961

41 personer styr Gällivare kommun.
De är valda för 1995-1998. Partiernas
mandatfördelning är följande:

Socialdemokraterna (s)	22
Vänsterpartiet (v)	9
Moderaterna (m)	4
Folkpartiet (fp)	1
Centerpartiet (c)	1
Miljöpartiet (mp)	2
Gällivare fria demokrater (gfd)	1
Arbetarp. kommunisterna (apk)	1

Gällivare kommuns nämnder och styrelser

Kommunstyrelsen

Ulf Rehnberg (s) ordf

Ronny Liljeholm (s)
Märit Palo (s)
Margareta Pohjanen (s)
Siv Vågman (s)
Inge Strande (s)
Ove Haarala (v)
Stig Eriksson (v)
Hjördis Nilsson (v)
Antero Ijäs (m)
Ivan Sörblom (gfd)

Kultur- och fritidsnämnden

Tage Palo (s) ordf

Siv Nilsson (s)
Anders Lundström (s)
Sten Törgren (s)
Lena Israelsson (s)
Kristin Tallberg (s)
Inger Broberg (v)
Dan Gustafsson (v)
Sören Nilsson (v)
Edvin Persson (m)
Anna-Greta Wikström-Dynesius (c)

Socialnämnd

Christer Edlund (s) ordf

Valborg Fältholm (s)
Sven-Olof Edlund (s)
Linnea Stridsman (s)
Per-Olof Gustafsson (s)
Vanja Lindberg (s)
Bengt Anderman (v)
Birgitta Tirkkonen (v)
Gun Isaxson (apk)
Ingrid Josefsson (m)
Klara Grönberg (fp)

Byggnadsnämnden

Roland Holmgren (s) ordf

Margareta Pohjanen (s)
Ingegerd Hjerpe (s)
Sten Pudas (s)
Ulf Normark (s)
Mauritz Henriksson (v)
Åke Nilsson (v)
Sten Yngström (m)
Ivan Sörblom (gfd)

Barn- och utbildningsnämnden

Laila Furskog (s) ordf

Alf Åhl (s)
Agneta Olsson (s)
Per-Roger Carlsson (s)
Inga-Lillie Axelsson (s)
Lars Engman (s)
Sven-Erik Nilsson (v)
Karin Gütthlein (v)
Lennart Ågren (v)
Clary Persson (m)
Lars Landström (m)

Miljönämnden

Alvar Ejeblad (s) ordf

Eily Smedman (s)
Erik Lind (s)
Siv Gidblom (s)
Erland Söderberg (v)
Iris Dimitri (v)
Björn Hansson (mp)

Succé för Bo Nilsson festival

Musikhögskolan i Piteå ställde upp med eleverna Erik Lindblom, Daniel Hansson, Anders Asp, Johan Sandlund och Jonas Öberg. De uruppförde "Vykort till Gällivare".

Ett fullsatt Blå Forell hyllade Brasskvintetten, Tommy Körberg och Stefan Nilsson.

Stefan Nilsson, Kalixsonen spelade piano och synt och Tommy Körberg sjöng med inlevelse Bo Nilsson.

Kultur- och fritidschefen Lars-Erik Johansson pular ut efter en intensiv helg med Bo Nilsson festivalen. Det blev fullsatt i Blå Forell och en lång kö till invigningen av utställningen "Bo Nilssons värld" i Gällivare hembygdsmuseum. Men blir det någon fortsättning har många undrat efter festivalkvällen.

Lars-Erik Johansson sammanfattar festivalen med orden:

- Det var ett lyckat sätt att lyfta fram Bo Nilssons musik. Han är en tonsättare av högsta kvalitet. Tommy Körberg och Stefan Nilsson lyfte fram hans musik och texter. Brasskvintetten från Musikskolan i Piteå gjorde verkligen bra ifrån sig när de uruppförde "Vykort till Gällivare". Svante Lindqvist,

Lars Hedström och Eva Hagström har gjort en bra utställning om Bo Nilsson. Hans storhet som tonsättare kommer verkligen fram i deras utställning.

Festivalen har också väckt uppmärksamhet i TV:s Musikspegel, TV:s Söndagsöppet, TV4 Norrbotten, Radions Musikmagasin, Tidningen Månadens Musik, Dagens Nyheter, Sydsvenska Dagbladet samt givetvis i våra lokala tidningar och radion, berättar Lars-Erik.

Det har också börjat strömma in nya uppgifter om Bo Nilsson som kompletterar bilden av honom. Vi planerar för en ny festivalkväll under 1995-96 som skall innehålla ett nytt överraskande program,

avslutar en nöjd kultur- och fritidschef.

Boken Missilen eller Livet i en mössa

"Ett par mörka träkåkar från sekelskiftet flankerade den ödsligt tomma, dystra gårdsplanen bakom Pickards Biljard i Malmberget där jag stod en grådaskig eftermiddag 1943 iklädd vindtygsjacka med dragkedja, höghalsad ylletröja, knickerbockers, rutiga golfstrumpor och nyputsade gångskor, storlek tjugosju. Det var Valborgsmässaafon, min sista dag som femåring, och som huvudbonad bar jag skolmössa i svart sammet med blank skärm och siffran 1, det vill säga första klass, i vitmetall framtill."

Bo Nilsson börjar med

dessa ord i boken Missilen eller Livet i en mössa.

Den finns att köpa på Gällivare hembygdsmuseum för endast 70 kronor.

Ny CD - Tommy Nilsson sjunger Bo Nilsson

Tommy Körbergs sång och Bo Nilssons musik är en spännande och njutbar kombination. CD:n som utkom under festivalkvällen har fått strålade omdömen. Bo Nilsson har än en gång lyckats med sin musik och texterna är guldkorn för vardagen. Gällivare kommun har varit delaktig i produktionen av CD:n. Den finns att köpa på Gällivare hembygdsmuseum för 160 kronor - en bra present för lediga stunder under nyårshelgen.

Lysande affärer för SOL

Gällivares ungdom tar sin framtid i egna händer:

Arbetslösheten för ungdomar mellan 18 - 25 år i Gällivare kommun är mycket hög. Bland dessa ungdomar har det visat sig att det finns ett stort antal som skulle kunna tänka sig att driva egna företag. Men beroende på bl.a. bristande erfarenhet och kunskap om vad eget företagande innebär, så låter de flesta bli. Gällivare kommuns rådgivningsgrupp testat ett nytt grepp...

Spel & Lek - SOL är ett gäng arbetslösa ungdomar som har utvecklat en affärsidé som grundar sig på ett sällskapsspel från 40-talet med anor från Malmfälten, Gruvspelet.

Först i Norrbotten

SOL ingår i projektet Ung & Egen som är det första av sitt slag i Norrbotten. Ungdomarna i SOL har ett halvt år på sig att starta upp, driva och avveckla sitt företag. Sedan oktober har man jobbat hårt och konfronterats med de situationer som uppstår i ett riktigt företag. Företaget ska fungera så verklighetstroget som möjligt är det meningen.

Hjälp till självhjälp

Det är rådgivningsgruppen i Gällivare kommun som har beslutat sig för att prova om det här kan vara en modell för att råda bot på den höga arbetslösheten bland ungdomar. Tanken är att våra arbetslösa ungdomar ska återfå gnistan och ta egna initiativ.

Redan nu är ett flertal andra kommuner intresserade och i en Värmlandskommun har man redan startat ett likadant projekt.

-Man lär ju sig av misstagen, så erfarenheter får man i rikt mått. Och det är ju nyttigt ifall man startar någonting eget, tycker Thomas Berg, Vd.

Försäljningsuccé

Isabell Nordvall, marknadsföringschef, berättar att man efter knappt två månaders drift redan har sålt de antal spel man kalkylerade med att sälja under hela företags "livslängd".

-Kunderna kommer till oss. Vi har knappt behövt marknadsföra spelet, berättar Ulrik Johansson-Granström, försäljningschef.

Vice Vd, Anette Eriksson och handledaren för Ung & Egen, Kjell-Åke Johansson, berättar att i april -95 ska projektet utvärderas av kommunens rådgivningsgrupp för eventuell fortsättning.

Spel & Lek - SOL, (från vänster); Anette Eriksson, Isabell Nordvall, Thomas Berg, Kjell-Åke Johansson och Ulrik Johansson-Granström.

Hjärngymna från Malmfälten

En av uppfinnarna till Gruvspelet var Hjalmar Andersson vars barnbarn finns med i Ung & Egen-projektet. Spelet var populärt bland LKAB:s anställda på 40-talet då man spelade det på rasterna i gruvan.

Gruvspelet går ut på att flytta den stora malmkroppen ur gruvan. Det är hjärngymna på hög nivå. Ett originalspel finns bevarat på Gruvmuséet i Malmberget, tillverkat i masonit med knoppar av språnghattar. Spel & Leks Gruvspel är miljövänligt och helt tillverkat i trä.

Utvecklings-Stipendium till ungdom

Gällivare är en kommun under stark förändring. Kommunen övergår från att ha varit ett traditionellt brukssamhälle till ett modernt samhälle med en mängd nya små företag.

Tidigare förlitade vi oss på att bli anställda av gruvjättarna eller i den ofentliga sektorn. Nu behöver vi i allt större utsträckning tänka i nya banor och själva skapa oss sysselsättning.

Nya spännande möjligheter

Den nya tiden ger oss nya möjligheter. Saker som tidigare varit till vår nackdel, kan vändas och bli till vår fördel. Informationsteknologi medför att avstånd inte längre är av samma betydelse. Detta skapar nya spännande förutsättningar för nya jobb.

Den friska miljön och tillgången till orörd natur börjar bli en alltmer efterlyst produkt bland jaktade storstadsmänniskor som söker livskvalité.

Skrota Jantelagen

För att se alla nya möjligheter måste vi ändra på attityder och skrota jantelagen. Vi måste tro på oss själva och uppmuntra till nytänkande.

Vi kan inte längre utgå från tankar som; Vad kan Gällivare kommun göra för mig? Istället bör vi se framtiden an med inställningen; Vad kan jag göra för Gällivare?

Utvecklingsstipendium

Rådgivningsgruppen har för att uppmuntra till nytänkande och engagemang bland ungdomar, beslutat inrätta ett årligt stipendium. Stipendiet skall utdelas till den ungdom som under året gjort någon positiv insats för Gällivare kommun.

Känner Du till någon som Du tycker gjort sig förtjänt av stipendiet eller vill veta mer kan Du kontakta;

Rådgivningsgruppen

c/o Expandum, Inga-Greta Pohjanen
Box 840, 982 28 Gällivare, Tel 0970-165 60

En räddningsmans vardag

Alla pojkars dröm är nog att bli brandsoldat, tänker jag när jag närmar mig Gällivare brandstation.

Jag skall intervjuva Peter Ekbäck och han tar emot mig i en kan man nog säga mysoverall som liknar Helly Hansen. Men på 5 sekunder har han tagit på sig brandoverallen och stövlar. Alla som har kämpat med små barn vet svårigheten att få på barnet overallen och stövlarna.

Brandmännen har löst detta problem med att stövlarna sitter mer eller mindre fast i overallen.

Elden lever sitt eget liv och det gäller att möta elden med all den kunskap som finns i räddningsmannens utbildning

16.00, säger Peter. Men allting bryts givetvis när larmet går.

Larmet går

Sirenen ljuder i brandstationen. 90 sekunder senare skall brandbilen vara utanför stationen. Det gäller då att snabbt få på sig overallen och hoppa in i bilen. Adrenalinnet pumpar snabbt under dessa sekunder och det är inte tid att tänka på något annat. Under färden till målet hinner man börja fundera om vilka uppgifter som väntar. Det kan vara en bilolycka med all den tragedi som inrymmer i en plötslig olycka. Eller en brand med ett hem som försvinner i lågorna. När de kommer fram så vet varje brandman exakt vad som skall göras och vilken utrustning som behövs. Efter varje utrykning så finns det tid för att göra en utvärdering över insatserna, berättar Peter.

Kontroll av brandlarmen

Det finns över 60 automatiska brandlarm i samhället. Brandlarmen är oerhört viktiga så varje månad har de kontroll av brandlarmen. Vi åker till tandvårdshuset och de testar larmet. Sirenen ljuder och larmet fungerar. De antecknar i brandlarmets dagbok och jag undrar om det någonsin har gått larm i tandvårdshuset. En gång gick larmet och orsaken var bränt tandkött, säger en av de anställda på tandvårdshuset. Hon undrar också om de

inte kunde få en brandövning. Peter berättar att de gärna ställer upp på denna form av utbildning. Det kan bli i framtiden en ny arbetsuppgift för brandmännen att jobba med förebyggande kurser på arbetsplatser. Alla får därigenom en trygghet i sin egen arbetsvardag och vet vad som skall göras om brandlarmet ljuder.

Ett speciellt språk

Alla yrkesgrupper har sitt språk. Jag har te x skrivit fel när jag skriver brandstation, brandsoldat och brandman. Idag heter det räddningsstation och räddningsman. Men jag noterar också att det finns ett markenteri och logement på räddningsstationen. Alla som har gjort lumpen vet vad det är. Peter säger att det finns endast män på stationen. Några kvinnor har provat på men de har slutat. Vi talar om pensionsåldern som är 60 år. Orsaken är att vid speciellt rökdykning krävs det goda fysiska värden.

Vi avslutar vårt samtal med att Peter förklarar att under kvällspasset så råder passiv stress. Det innebär att deras yrke är ju att agera vid olika former av olyckor. Det är i genomsnitt ett larm per dygn men mot vinterns kyla och stearinljus ökar antalet larm per dag. Den passiva stressen uppkommer vid att vänta på larmet och de vet inte vad som väntar vid larmet. Därför känns det tryggt att veta att räddningsmännen är stabila personer med god fysisk kapacitet.

Peter Ekbäck har arbetat 13 år inom räddningskåren och han är nöjd med sitt arbete.

DET HÄNDER I **Friska** GÄLLIVARE

Vi närmar oss nyårshelgen. Släkt och vänner kommer och besöker oss. Det finns tid att umgås med varandra. Men också möjlighet att gå i kyrkan, krogen och på Blå Forell. Kommunbladets sista sida innehåller lite nyårstips så varsågod och upptäck Friska Gällivare.

Grötgympa

Tisdag den 27 december kl 18.30-20.00 i Malmbergets Sporthall kan du få bort julmaten med att delta i grötgympa. GF Dynamik bjuder dig på gratis lätt, medel och intensiv Teamwork, trend och Aerobics. Omklädning sker i anslutning till hallen.

Hemvändarafton

Onsdag den 28 december kl 19.00 blir det hemvändarafton i Centralskolan. Hembygdsföreningen bjuder dig på en gratis titt på museets fotoarkiv, ett besök i Bo Nilssons värld och filmen "Gropen". Det blir även tid för en kopp kokkaffe och wienerbröd.

Hans Lidmans bilder

Hans Lidmans bilder ställs ut i Malmbergets bibliotek under tiden 27-30 dec., 2-3 januari. Vi var många som njöt av Hans Lidman kvällen i november. Nu får du chans att se hans bilder i Adolf Henriksson hallen.

Nyårskonsert med J P Nyströms

Traditionen lever vidare. Malmfältens teaterförening bjuder på J P Nyströms den 29 december kl 19.00 i Blå Forell.

De närmar sig 20 år - de alltid unga J P Nyströms som spelar upp på Blå Forell.

100 år med Malmbergets Kår av Frälsningsarmén

6-8 januari blir det fest hos Frälsningsarmén i Malmberget. De firar 100 år med jubileumsfest, sång och musik, gospel night musikal och högtidsmöte. Dörren är öppen hos Frälsningsarmén som alltid har varit en viktig del i Malmbergets samhälle.

Julen dansas ut ....

Fredag den 13 januari kl 18.00 dansas julen ut i Centralskolans kafé. Barnen bjuds på lite gott och tillsammans sjunger vi de klassiska julsångerna.

- verksamhet med nya grepp
- Barn- och utbildningsnämnden bjuder på skidkul och dagens skola
  - Kultur-och fritidskontoret visar allt mellan fiske och klassisk musik
  - Föreningar och ungdomar visar verksamheten i Stacken

Delta i debatten - Påverka före beslutet

Nu har startskottet gått för diskussionen om framtidens tätort. Gällivare kommun och studieförbunden inbjuder alla att gå i en studiecirkel. Missa inte tillfället att säga sin mening om hur du vill ha tätorten i framtiden. Vill du beställa materialet - ring eller skriv till Tätortsgruppen 982 81 Gällivare tel 0970-18000

Öppet Hus på Kommunhuset

Det är tid att boka in i din kalender den 18 februari kl 11-14. Kommunhuset öppnar sina dörrar till en spännande och intressant vandring i den kommunala verksamheten. Vi räknar med 1500 personer som kommer till kommunhuset. Får vi berätta om några go'bitar:

- Invigning av Berry Kurkkios "Tjäderspel"
- Provsbakning av vattnet från Sarkasvaara
- Avfallsplanen blir verklighet med bl.a. återvinningsgårdar
- Vågans kommun bjuder på norsk stämning och fiskesoppa
- Miljökontoret ger tips om ett miljövänligare samhälle
- Kommunbladet firar 25 år med en resa i tidens bilder, musik och föremål
- Socialnämnden berättar om sin

Snön i bilder !

Vi lever av och med snön. Den är till glädje för åkerier men också för snöskottare som får gratis motion. Gällivare brukar ligga i snötoppen och det firar vi med denna vackra bild av fotograf Kjell E Lundberg

I nästa nummer som utkommer i mitten av februari 1995

25 år med Kommunbladet. Fest med Öppet hus. Budget 1995 - partierna får säga sin mening om budgeten. Tyck till om langning och drogmisbruk. Den nya gymnasieskolan.

Ansvarig utgivare : Ralph Forsberg
Redaktör : Lars Israelsson Gällivare kommun 982 81 Gällivare tel 0970-18115, fax 0970-14451
Foto : Lars Sundvall
Produktion : MG Tryck AB, Gällivare

Tryckt på miljögodkänt papper

